

A bankmenedzsment célfüggvénye

A pénzügyi kimutatások elemzési szempontjai

Hitelintézetek ellenőrzése (GTUPZ204M)

Témakörök

1. Kik érdekeltek a pénzügyintézetek teljesítményében?
2. A beszámoló felépítése, sajátosságai.
3. A pénzügyintézetek pénzügyi kimutatásainak elemzési módszerei.

1. Kik érdekeltek a bankok teljesítményének értékelésében?

- Részvényesek;
- Potenciális befektetők;
- Partnerbankok;
- A bank ügyfelei;
- Hatóságok; (ÁPTF, könyvvizsgáló cégek)
- Hitelminősítő cégek; (Standard&Poor's, Moody's)
- Bank vezetői és dolgozói;

2.1. Bankmérleg az ügyféltermékek szempontjából

Eszközök	Források
Vállalati hitelek	Folyószámla egy.
Lakossági hit	Láttra szóló és lek. Bet.
Önk. hitelek	Ügyf. Kib. kötv. És rv.
Egyéb bef.	
Mérleg alatti tételek	
Hitelkeret	
Bankgarancia	
Akkreditív	

Forrás: Molnár Gábor: Hitelintézetek ellenőrzése, Bevezetés, Deloitte Magyarország

2.1. Bankmérleg likviditáskezelés szempontjából

Pénzeszközök	Jegybanki Hitel
Kereskedési célú értékpapírok	Bankközi források
Bankközi kihelyezések	
Jegybanki betét	
Mérleg alatti tételek	
Derivatív termékek (deviza, kamat)	

Forrás: Molnár Gábor: Hitelintézetek ellenőrzése, Bevezetés, Deloitte Magyarország

2.1. Bankmérleg a banküzem működése szempontjából

Eszközök	Források
Befektetések (leányvállalatok)	
Tárgyi eszközök (IT, banküzemi ingatlanok)	
Immateriális javak	
Mérleg alatti tételek	

Forrás: Molnár Gábor: Hitelintézetek ellenőrzése, Bevezetés, Deloitte Magyarország

2.1. Bankmérleg a biztonsági tételek szempontjából

Eszközök	Források
	Céltartalékok
	Alárendelt kölcsöntőke
	Saját tőke
Mérleg alatti tételek	

Forrás: Molnár Gábor: Hitelintézetek ellenőrzése, Bevezetés, Deloitte Magyarország

2.1. Bankmérleg az egyéb tételek szempontjából

Eszközök	Források
Egyéb kihelyezések	Egyéb források
Aktív elhatárolások	Passzív elhatárolások
Mérleg alatti tételek	

2.1. Mérleg alatti tételek

KÖVETELÉSEK	Kötelezettségek
<ul style="list-style-type: none"> • opciós ügyletek • garanciavállalás, kezességvállalás • visszavonható készenléti (standby) hitellel • visszavonhatatlan hitellevelek és az akkreditívek • hitelszerződés alapján még igénybe vehető keretösszeg • harmadik féltartozásajért biztosítékként szolgáló, a mérlegben nem szereplő vagyontárgyak • nem valódi pénzügyi ügyletek • hitelígérvények • kötelezettségvállalásra vonatkozó ígérvények; • váltó forgatásból eredő kötelezettségek • le nem zárt peres ügyekkel kapcsolatban várható kötelezettségek • portfólió kezeléséért kapcsán saját ügyfelek felé vállalt tőkegarancia, illetve hozamgarancia • befektetési alapkezelők vagy portfóliókezelők által vállalt tőkegarancia, illetve hozamgarancia után vállalt • bankgarancia • egyéb eszközre vonatkozó függő kötelezettségek 	<ul style="list-style-type: none"> • határidős adásvételi ügyletek • swap ügyletek határidős ügyletrésze miatti kötelezettségek (a kamatok cseréjére vonatkozó swap ügylet esetén a vállalt fix, illetve változó kamat értékelés napján – a mérleg fordulónapján – fennálló mértékével a teljes hátralévő futamidőre számított kamatra vonatkozó fizetési kötelezettség) • egyéb eszközre vonatkozó biztos (jövőbeni) kötelezettségek

Forrás: Molnár Gábor: Hitelintézetek ellenőrzése, Bevezetés, Deloitte Magyarország

2.1. A mérleg felépítésének sajátosságai

2. Pénzeszközök:

- MNB-nél vezetett pénzforgalmi és devizaszámla
- MNB-nél vezetett tartalékszámlla
- más hitelintézetnél lévő betétszámla és devizaszámla
- giroszámla
- készpénz
- átvezetési számlák
- csekk és a fizetési forgalomban is használt érmék

3. Állampapírok

- forgatási célú
- befektetési célú

Tartalma a magyar állam és az MNB által kibocsátott értékpapírok:

- kötvény
- kincstárjegy
- kárpótlási jegy
- egyéb hitelviszonyt megtestesítő kamatozó és diszkont értékpapírok

6. Céltartalékok

- a) céltartalék nyugdíjra és végkielégítésre
- b) kockázati céltartalék függő és biztos (jövőbeni) kötelezettségekre
- c) általános kockázati céltartalék
- d) egyéb céltartalék

Képzésének szabályozása, várható kötelezettségre, nem pénzügyi garanciális kötelezettségek

Felhasználás:

Ha az adott eszköz, hitelezési veszteség leírásakor, értékesítések az e címen megképzett céltartalékok nem nyújtanak elegendő fedezetet, akkor az általános kockázati céltartalékból egészítjük ki a hiányzó összeget.

Ha a képzés meghaladja a kötelező mértéket, akkor a céltartaléktöbbletet fel kell használni

Hátrasorolt kötelezettségek

a) alárendelt kölcsöntőke

•Jellemzői:

- szerződésbe foglalt
- 5 évnél hosszabb lejáratú (kiegészítő alárendelt kölcsöntőke esetén 2 évnél hosszabb lejáratú) felhasználható adósságrendezésre

•Megjelenésük a könyvviteli nyilvántartásban:

- elkülönítetten kell kimutatni:
- az 5 éven túli
- az 5 éven belüli lejáratú hátrasorolt kötelezettségeket
- a tárgyévet követő évben esedékes törlesztő részletet nem szabad átsorolni a rövid lejáratú kötelezettségek közé

b) szövetkezeti formában működő hitelintézetnél a tagok más vagyoni hozzájárulása

c) egyéb hátrasorolt kötelezettség

2.2. Eredménykimutatás tagolása

1. Kapott kamatok és kamat jellegű bevételek
2. Fizetett kamatok és kamat jellegű ráfordítások

KAMATKÜLÖNBÖZET

3. Bevételek értékpapírokból
4. Kapott (járó) jutalék- és díjbevételek
5. Fizetett (fizetendő) jutalék- és díjráfordítások
6. Pénzügyi műveletek nettó eredménye
7. Egyéb bevételek üzleti tevékenységből
8. Általános igazgatási költségek
9. Értéksökkenési leírás
10. Egyéb ráfordítások üzleti tevékenységből
11. Értékvesztés követelések után és kockázati céltartalékképzés a függő és biztos (jövőbeni) kötelezettségekre
12. Értékvesztés visszairása követelések után és kockázati céltartalék felhasználása a függő és biztos (jövőbeni) kötelezettségekre
13. Értékvesztés a befektetési célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, kapcsolt- és egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozásban való részvények, részesedések után

14. Értékvesztés visszairása a befektetési célú, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, kapcsolt- és egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozásban való részvények, részesedések után
15. Szokásos (üzleti) tevékenység eredménye

EBBŐL:**PÉNZÜGYI ÉS BEFEKTETÉSI SZOLGÁLTATÁS EREDMÉNYE****NEM PÉNZÜGYI ÉS BEFEKTETÉSI SZOLGÁLTATÁS EREDMÉNYE**

16. Rendkívüli bevételek
17. Rendkívüli ráfordítások
18. Rendkívüli eredmény
19. Adózás előtti eredmény
20. Adófizetési kötelezettség
21. Adózott eredmény
22. Általános tartalékképzés, felhasználás (+/-)
23. Eredménytartalék igénybevétele osztalékra, részesedésre
24. Jóváhagyott osztalék és részesedés
25. Mérleg szerinti eredmény (+21./+22+23-24)

2.2. Az eredménykimutatás felépítésének sajátosságai

1. Kapott kamatok és kamatjellegű bevételek

a) rögzített kamatozású hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok után kapott (járó) kamatbevételek

Tartalma:

- kamatozó értékpapírok eladási árában lévő kamatrész
- befektetési jegy hozama

b) egyéb kapott kamatok és kamatjellegű bevételek

Tartalma:

(a hitelintézet aktív bankműveletinek bevételei)

betét
hitel
egyéb követelés
bankkölcson
egyéb ügyleti kamat után felszámított késedelmi kamat
pénzügyi szolgáltatásból származó jutalékbevételek, amelyekhez kamatbevétel kapcsolódik például:
rendelkezésre tartási jutalék,
hitelbírálati díj,
folyósítási díj

2. Fizetett kamatok és kamatjellegű ráf.-ok

Tartalma:

- betét
- hitel
- egyéb kötelezettség
- bankkölcson
- ügyleti kamat után fizetett késedelmi kamat
- kamatozó értékpapírok vételárában elismert (bevételeket csökkentő tételként elszámolt) kamat
- jutalékráfordítás, amelyhez kamatráfordítás is kapcsolódik

2.2. 4. Kapott (járó) jutalék- és díjbevételek

A) EGYÉB PÉNZÜGYI SZOLGÁLTATÁS BEVÉTELEIBŐL

Tartalma:

lebonyolítási és pénzforgalmi jutalékok
postaforgalmi díjak
garancia- és kezességvállalási díj
lakossági folyószámla vezetése esetén a tételdíjak
hitelvizsgálati díj
egyéb pénzügyi szolgáltatás után felszámított díjak
befolyt késedelmi kamatok
hitelhezési veszteségként leírt vásárolt követelések utólag befolyt összege

B) BEFEKTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK BEVÉTELEIBŐL (KIVÉVE A KÉRESKEDÉSI TEVÉKENYSÉG BEVÉTELÉT)

Tartalma:

értékpapír-forgalombahozatal szervezési, lebonyolítási díjak és az ahhoz kapcsolódó szolgáltatásokért felszámított díjak,
jutalékok
bizományosi tevékenység után felszámított díjak és jutalékbevételek
letétkezelési, letétőrzési tevékenység miatt felszámított díjak és egyéb jutalékok

2.4. Kiegészítő melléklet

Külön kiegészítő melléklet ellenőrző lista

Pl. HPT szerinti nagykockázat vállalás bemutatása- nagykockázat a szavatoló tőke 10 %-a

a szavatoló tőke bemutatása, tőkeemfelelés bemutatása

4. Elemzési módszerek

Pénzügyi kimutatások idősoros elemzése;

Peer group összehasonlítás;

Pénzügyi mutatók elemzése;

CAMELS elemzési módszer alkalmazása;

4. Egy bank értékelése a számok tükrében

MÉRLEGSTRUKTÚRÁT JELLEMZŐ MUTATÓK	Jövedelmezőséget jellemző mutatók
<ul style="list-style-type: none"> •Ügyfélhitel / Mérlegfőösszeg •Ügyfélforrás / Mérlegfőösszeg •Ügyfélhitel / ügyfélbetét •függő kötelezettség / Ügyfélhitel •Ügyfélhitel + függő kötelezettség / Mérlegfőösszeg •Saját tőke szerkezet •Szavatoló tőke szerkezet •Szavatoló tőke / ügyfélhitel •Mérlegen kívüli kötelezettségek aránya: függő és határidős •Portfólió minőség szerinti megoszlása •Portfólió ágazat szerinti megoszlása •Értékesítés / Mérlegfőösszeg •Értékesítés / Ügyfélhitelek 	<ul style="list-style-type: none"> •ROA, ROE: átlagos állományokkal •Tőkeáttétel: év végi adatokkal •ROA felbontása: NIM, Tranzakációs jövedelem, Értékvesztés, Egyéb pú szolg, Működési költség, Egyéb (+/-) •Jövedelemszerkezet: Kamatjövedelem, Tranzakációs jövedelem, Egyéb pú szolg jövedelem, Egyéb jövedelem •Működési költség szerkezete •Hatékonysági mutatók: egy főre jutó eszköz, profit, működési költség, személyi költség

Forrás: Molnár Gábor: Hitelintézetek ellenőrzése, Bevezetés, Deloitte Magyarország
